NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA,

annettu 19 päivänä joulukuuta 2002,

kulttuurialan eurooppalaista yhteistyötä koskevan työsuunnitelman täytäntöönpanosta: eurooppalainen lisäarvo sekä kulttuurialalla toimivien henkilöiden ja teosten liikkuvuus

(2003/C 13/03)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

1. TOTEAA, että neuvosto antoi 25 päivänä kesäkuuta 2002 päätöslauselman kulttuurialan eurooppalaista yhteistyötä koskevasta työsuunnitelmasta ja että kyseisen työsuunnitelman mukaisiin painopisteisiin kuuluu sellaisten menetelmien analysointi ja kehittäminen, joilla selvitetään ja arvioidaan kulttuurialan eurooppalaisten toimien tuomaa lisäarvoa, sekä henkilöiden ja teosten liikkuvuuden kehittäminen ja edistäminen kulttuurialalla,

2. KATSOO, että eurooppalainen lisäarvo on eurooppalaisen kulttuuriyhteistyön keskeisen tärkeä peruskäsite sekä yksi yhteisön kulttuuritoiminnan yleisistä edellytyksistä ja että näin ollen se on myös tärkeä lähtökohta kulttuurialan työsuunnitelman jatkamiselle,

3. KATSOO, että henkilöiden ja teosten liikkuvuuden edistäminen edelleen kulttuurialalla on erittäin tärkeää kulttuuriyhteistyön tulevaisuudelle ja että sillä on myös ratkaiseva merkitys eurooppalaisen lisäarvon luomisessa ja että näin ollen se edistää Euroopan kansojen yhteisen kulttuurialueen kehittämistä,

4. OTTAA HUOMIOON, että Euroopan unionin laajentuminen lisää sekä eurooppalaisen lisäarvon käsitteen että henkilöiden ja teosten liikkuvuuden käsittelemisen merkitystä,

I

Eurooppalainen lisäarvo

5. KATSOO, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen toissijaisuusperiaatteen mukaisesti yhteisön kulttuuritoimien eurooppalainen lisäarvo ilmenee toimissa, joita jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa yksin ja jotka sen vuoksi mittasuhteidensa tai vaikutustensa takia on parempi toteuttaa yhteisön toimina,

6. KOROSTAA, että eurooppalaisella lisäarvolla on suuri merkitys tulevalle eurooppalaiselle kulttuuriyhteistyölle, koska se tekee kulttuuritoimista johdonmukaisempia, jäsentyneempiä ja näkyvämpiä,

7. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että yhteisön kulttuuritoimen eurooppalainen lisäarvo käsitetään yleisesti eurooppalaisesta yhteistyöstä syntyväksi synergiavaikutukseksi, joka muodostaa jäsenvaltioiden kulttuurialan toimien ja politiikan yhteydessä selkeästi erottuvan eurooppalaisen ulottuvuuden,

8. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että eurooppalainen lisäarvo on dynaaminen käsite, jota siitä syystä tulisi soveltaa joustavasti,

9. ON näin ollen YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että kulttuuritoimien eurooppalainen lisäarvo voidaan määritellä ja sitä voidaan arvioida kumulatiivisesti seuraavien kohtien perusteella:

   i) toimet kannustavat yhteistyöhön jäsenvaltioiden välillä;

   ii) toimet ovat luonteeltaan selkeästi monenvälisiä;

   iii) toimien tavoitteet ja vaikuttavuus saavutetaan paremmin yhteisön kuin jäsenvaltioiden tasolla;

   iv) toimet kohdistuvat Euroopan kansalaisiin, tavoittavat heidät ja hyödyttävät ensisijaisesti heitä, ja ne myös lisäävät Euroopan kulttuurien vastavuoroista tuntemusta;

   v) toimien on tarkoitus olla kestäviä ja edistää pitkällä aikavälillä Euroopan yhteistyötä, yhdentymistä ja kulttuureja;

   vi) toimien on tarkoitus olla laajalti näkyviä ja mahdollisimman monien ulottuvilla,

10. PYYTÄÄ jäsenvaltioita ja komissiota ottamaan toimivaltaansa ja vastuualueisiinsa kuuluvissa asioissa huomioon 9 kohdan sisällön, jotta varmistettaisiin se, että yhteisön kulttuuritoiminta tuottaa eurooppalaista lisäarvoa,

11. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että neuvoston olisi arvioitava 9 ja 10 kohdan toteuttamista vuoden 2004 loppuun saakka, ja PYYTÄÄ komissiota osallistumaan tähän prosessiin toimivaltansa mukaisesti,

II

Kulttuurialalla toimivien henkilöiden ja teosten liikkuvuus

12. PALAUTTAA MIELEEN, että neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat useissa yhteyksissä korostaneet kulttuurialan liikkuvuutta edistävien toimenpiteiden merkitystä – viimeksi kulttuurialan toimijoiden vapaan liikkuvuuden edistämisestä 17 päivänä joulukuuta 1999 annetussa neuvoston päätöslauselmassa sekä kulttuuriyhteistyöstä Euroopan unionissa 5 päivänä syyskuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa,

13. PANEE MERKILLE muun muassa raportin "The Exploitation and the Development of Job Potential in the Cultural Sector in the Age of Digitalisation" sekä tutkimuksen "Mobility and Free Movement of People and Products in the Cultural Sector", molemmat komission julkaisemia, (edellinen kesäkuussa 2001 ja jälkimmäinen kesäkuussa 2002), sekä syyskuussa 2002 Århusissa pidetyn liikkuvuutta käsitelleen asiantuntijaseminaarin,

14. KOROSTAA, että kulttuurialalla toimivien henkilöiden ja teosten liikkuvuuden edistämisellä on ratkaisevan tärkeä merkitys tietojen ja kokemusten, virikkeiden ja yhteistyön leviämisen kannalta. Liikkuvuus on siten merkittävä väline Euroopan kulttuurien monimuotoisuuden esiintuomisessa ja kulttuuriyhteistyön vahvistamisessa,

15. KOROSTAA, että kulttuuriteollisuus on viime vuosina kasvanut merkittävästi ja sen merkitys Euroopan taloudelle ja työllisyydelle on lisääntynyt,

16. KOROSTAA, että kulttuurialan erityispiirteenä Euroopassa on pienten ja keskisuurten yritysten suuri määrä sekä erilaiset työllisyyden ja yrittäjyyden muodot, minkä vuoksi alalla on erityinen tarve verkostoitua, koordinoida ja levittää tietoa,

17. OTTAA HUOMIOON, että jotkin liikkuvuuden esteet sekä keinot liikkuvuuden lisäämiseksi ovat ominaisia erityisesti kulttuurialalle, vaikka useimmat kysymykset vaativat kattavaa ja horisontaalista käsittelyä, kuten esimerkiksi Barcelonassa 15 ja 16 päivänä maaliskuuta 2002 pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmissä todetaan,

18. PITÄÄ TÄRKEÄNÄ, että Euroopan yhteisö ottaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti toimissaan huomioon kulttuurinäkökohdat ja edistää tämän vuoksi liikkuvuuden lisäämiseksi tarvittavan ympäristön luomista, TOTEAA, että yhteisön tasolla on usealla taholla jo meneillään asiaan liittyviä toimia sekä KOROSTAA, että näiden toimien on täydennettävä toisiaan,

19. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että liitteessä luetellut asiat luovat perustan myöhemmille aloitteille ja toimille ja että neuvoston olisi vuoden 2004 loppuun saakka säännöllisesti seurattava työn edistymistä, mukaan lukien muiden politiikkojen aloilla toteutettavien asiaan liittyvien toimien horisontaalinen tarkastelu, ja PYYTÄÄ komissiota osallistumaan tähän prosessiin toimivaltansa mukaisesti,

20. PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA toimivaltansa mukaisesti ja asiaa tarvittavassa määrin tarkasteltuaan toteuttamaan yhteisön ja/tai jäsenvaltioiden tasolla konkreettisia toimenpiteitä kulttuurialalla toimivien henkilöiden ja teosten liikkuvuuden edistämiseksi.

LIITE

Mahdolliset toimet henkilöiden ja teosten liikkuvuuden lisäämiseksi kulttuurin alalla

Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja ottaen täysin huomioon kansallisen lainsäädännön mukaisen toimivallan olisi harkittava yhteisön ja jäsenvaltioiden tason toimia, joissa hyödynnetään mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita ja ohjelmia ja joilla pyritään lisäämään liikkuvuutta ja tarvittaessa poistamaan liikkuvuuden esteitä.

Liikkuvuutta edistäviä toimia

1. Kansallisten tietopalvelujen kehittäminen ("yhden luukun palvelu") www-sivustojen ja/tai tiedotuspisteiden muodossa. Niiden avulla koordinoidaan ja levitetään käytännön tietoa (useilla kielillä) yhteyksistä, työmahdollisuuksista ja -ehdoista sekä tarvittaessa Euroopan maiden lainsäädännöstä.

2. Sellaisten www-sivujen linkittäminen, jotka sisältävät liikkuvuuden käytännöllisiä ja hallinnollisia näkökohtia koskevaa tietoa, esimerkiksi Euroopan kulttuuriportaalin tai parhaillaan kehitteillä olevan keskitetyn liikkuvuutta käsittelevän komission sivuston sisällä.

3. Yksittäisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden verkostoitumismahdollisuuksien parantaminen.

4. Tarkastella keinoja toimintapuitteiden, kuten majoitus- ja työtilojen, parantamiseksi ja niitä koskevan tiedon levittämiseksi jäsenvaltioiden vierailevia taiteilijoita ja kulttuuritoimijoita varten.

5. Keinojen ja välineiden tutkiminen suuren yleisön, etenkin lasten ja nuorten, tiedon lisäämiseksi Euroopan kulttuurien ja taiteiden rikkaudesta ja moninaisuudesta.

6. Taideopiskelijoiden ja kulttuurialalla toimivien opettajien ja vastaavien kannustaminen osallistumaan yhteisön vaihto-ohjelmiin.

7. Taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden tarvitsemien, liikkuvuutta tukevien taitojen hankkimisen helpottaminen, kielitaito ja yrittäjyystaidot mukaan lukien.

8. Monialaisen ja rajat ylittävän yhteistyön helpottaminen kulttuurialalla toimivien koulujen ja muiden oppilaitosten kesken sekä sen selvittäminen, miten avoimuutta ja ammattipätevyyden tunnustamista voidaan parantaa.

9. Liikkuvuutta kulttuurialalla koskevien tilastotietojen keruun helpottaminen ottaen huomioon oikeudelliset ja hallinnolliset velvoitteet.

10. Nykyisten tukiohjelmien käytön lisääminen sekä kansallisten ja/tai eurooppalaisten tukijärjestelmien kehittämismahdollisuuksien tarkasteleminen liikkuvuuden edistämiseksi.

Toimet liikkuvuuden mahdollisten oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamiseksi

1. Sen varmistaminen, että kansalaiset ovat tietoisia asetuksen (ETY) N:o 1408/71 mukaisista ja voimassa olevien vastavuoroisten järjestelyjen mukaisista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta koskevista oikeuksistaan, kun he asuvat väliaikaisesti toisessa jäsenvaltiossa.

2. Jäsenvaltiot toteuttavat asiaa tarkasteltuaan yhteisön lainsäädännön mukaisesti ja kansallisen lainsäädäntönsä puitteissa aiheellisina pitämänsä toimenpiteet, jotta kulttuurialan edustajia, jotka lähtevät toiseen jäsenvaltioon ammattiinsa liittyvässä tarkoituksessa, ei kohdella heidän liikkuvuutensa vuoksi asianomaisen sosiaalisen suojelun osalta eriarvoisesti, suojeluun liittyvät hallinnolliset muodollisuudet mukaan luettuina, esimerkiksi terveydenhoidossa ja muilla asiaan liittyvillä aloilla.

3. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti jäsenvaltiot ryhtyvät keskenään tarvittaessa neuvotteluihin taatakseen kansalaistensa hyväksi mahdollisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisen yhteisön alueella.